

РОЛЬ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Дане дослідження аналізує роль онлайн-навчання в сучасних педагогічних технологіях, розглядаючи переваги та виклики цього формату в контексті вищої освіти. Дослідження виявляє, що дистанційне навчання сприяє покращенню доступності та гнучкості освітнього процесу, забезпечуючи студентам і викладачам можливість організувати навчання відповідно до своїх потреб.

Ключові слова: освіта, дистанційне навчання, педагогічна майстерність, цифрова компетентність.

Abstract

This article analyzes the role of online learning in modern pedagogical technologies, considering the advantages and challenges of this format in the context of higher education. The study reveals that distance learning contributes to improving the accessibility and flexibility of the educational process, providing students and teachers with the opportunity to organize learning according to their needs.

Keywords: education, distance learning, pedagogical excellence, digital competence.

Вступ

Інтеграція онлайн-навчання в педагогічний процес у вищих навчальних закладах набуває все більшого поширення. Ця тема дозволяє розглянути переваги, які надає онлайн-навчання, такі як гнучкість, доступність і розширення можливостей для студентів. Однак вона також розкриває виклики, з якими стикаються викладачі та студенти, такі як технічні обмеження, відсутність особистого контакту та необхідність самодисципліни. Розуміння цих переваг і викликів дозволить нам розробити більш ефективні та адаптивні педагогічні підходи для сучасної освіти.

У сучасному світі онлайн-навчання стає все більшою складовою педагогічного процесу у вищій освіті. Цей підхід відкриває широкі можливості, серед яких важливе значення мають доступність, гнучкість та різноманітність ресурсів. Студенти можуть отримати необхідні матеріали з будь-якого місця та в будь-який час, а також налаштувати власний графік навчання, не прив'язуючись до жорстких рамок занять.

Результати дослідження

У дослідженні Ірини Іванюк (2024) детально проаналізовано переваги дистанційного навчання, розкриваючи важливі аспекти, які сприяють вдосконаленню освітнього процесу. Одна з ключових переваг полягає в гнучкості та доступності цього формату, що дозволяє студентам і викладачам організувати свій графік відповідно до власних потреб. Така гнучкість сприяє підвищенню доступності освіти, дозволяючи людям здобувати знання у зручний для них час. Використання сучасних онлайн-ресурсів і цифрових інструментів, які раніше використовувалися обмежено, забезпечило розширення можливостей для самостійного навчання. Опанування цих інструментів сприяло підвищенню рівня цифрової компетентності учнів і викладачів, що є важливим навиком у сучасному світі.

Учителі, які активно впроваджують дистанційні методи навчання, відзначають, що цей формат підвищив мотивацію до самовдосконалення, що стимулює їх до професійного розвитку. Освітяни постійно шукають нові методи викладання та засоби комунікації з учнями, що збагачує їхній педагогічний досвід і сприяє кращому розумінню потреб студентів. Цифрові інструменти дозволили забезпечити навчання для дітей, які залишилися вдома через пандемію COVID-19 або війну, були переміщені або перебувають за кордоном. Також дистанційне навчання охопило тих, хто раніше не мав змоги здобувати знання через обмеження доступу до традиційних форм навчання.

Педагоги та студенти отримали можливість освоїти нові інструменти й методи навчання, що

сприяло підвищенню загальної якості освітнього процесу. Вони навчилися використовувати онлайн-інструменти для зворотного зв'язку, групових проєктів і тестування знань, що дозволило оптимізувати процес навчання та зробити його більш інтерактивним. Педагоги активно використовують цифрові технології для моніторингу прогресу учнів і виявлення слабких місць, на які потрібно звернути увагу в процесі викладання. Таким чином, дистанційне навчання стає ефективним інструментом диференціації навчальних методів, що враховує індивідуальні потреби кожного студента.

Ці переваги стали основою для подальшого розвитку системи дистанційного навчання, визначення та поширення найкращих практик, які збагачують педагогічний процес. Вони також відкрили нові можливості для розвитку освіти у світі, що швидко змінюється. Тепер викладачі можуть застосовувати більш індивідуальний підхід до навчання, використовуючи онлайн-ресурси та аналітику для адаптації методів викладання під кожного студента [2].

Проте, разом з перевагами приходять і виклики. Студентам необхідно більше самодисципліни для організації самостійного навчання, особливо в умовах відсутності прямого контакту з викладачем та одногрупниками. У деяких випадках, особливо в контексті України, онлайн-навчання може стикатися зі значними технічними труднощами, які включають нестабільність інтернет-з'єднання та недостатні технічні ресурси. На жаль, Україна регулярно стикається з викликами у сфері енергетики, особливо у зв'язку з війною. Удари по енергетичних об'єктах з боку російської федерації можуть призводити до відключення електропостачання, що в свою чергу ускладнює доступ до онлайн-ресурсів і може перешкоджати нормальному проведенню онлайн-занять. Такі перебої в електропостачанні можуть значно ускладнити процес навчання та зменшити ефективність онлайн-формату, особливо для студентів із зон наближених до лінії фронту. У віддаленому форматі навчання існує ризик збільшення числа спроб фальсифікувати результати тестів або інших оцінювальних завдань. Відсутність прямого нагляду може зробити цей процес більш складним для викладачів, які мають визначити, наскільки дійсними є результати студентів. Онлайн-навчання може збільшити виклики з мотивацією учнів. Відсутність особистого контакту з викладачем та одногрупниками може знизити рівень заохочення та взаємної підтримки серед студентів. Крім того, деякі студенти можуть відчувати більше проблем або втрачати інтерес у віддаленому навчанні, що впливає на їхню активність та продуктивність [1].

Практичні предмети можуть вимагати очної присутності для ефективного навчання, що обмежує можливості онлайн-формату. Розуміння цих переваг і викликів дозволяє розробляти стратегії оптимізації онлайн-навчання, що відповідають сучасним потребам студентів.

Висновок

Для розробки більш ефективних і адаптивних педагогічних підходів необхідно враховувати всі аспекти дистанційного навчання: переваги, як-от гнучкість, та виклики, включаючи технічні й мотиваційні фактори. Створення комплексної стратегії, яка поєднує найкращі практики, забезпечить ефективне впровадження онлайн-навчання в сучасних педагогічних технологіях, сприяючи розвитку освіти та підвищуючи її доступність для всіх категорій студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гнатюк, О. В. (2013). Дистанційне навчання: проблеми, пошуки, виклики. *Філологічна*, 40, 181–183. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/728350/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>.
2. Іванюк, І. В., & Пашкевич, І. А. Distance Education in Ukraine: Innovative, Normative-Legal, Pedagogical Aspects. pp. 211-217. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/DEU/article/view/17324/24633>

Звуздецький Єгор Олегович – аспірант, факультет інтелектуальних інформаційних технологій та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, e-mail: bodya.bodnarenko@gmail.com.

Науковий керівник: **Кобылянська Ірина Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: kobylyanska@vntu.edu.ua.

Yehor O. Zvuzdetsky – graduate student, faculty of intellectual information technologies and automation, Vinnytsia National Technical University, e-mail: bodya.bodnarenko@gmail.com.

Academic supervisor: **Iryna M. Kobylyanska** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, e-mail: kobylyanska@vntu.edu.ua.